

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XXXII. In aliquibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

exhibuit Regis & Reginae Hungariae privilegium, quo decimae illae in perpetuum elemosynam hospitali dicto donatae fuerunt; quam donationem etiam Clemens Papa confirmavit: quia verò hanc à Laicis provenientem decimarum ad Ecclesiam pertinentium donationem, non tantum nullam putabat Pontifex, sed nec praescribendi titulum praebere; neque per confirmationem Clementis Pontificis, quamvis instrumentum, authenticum quidem, in genere tamen tantum loquens, fuerit exhibitum, juri Episcopali derogatum sit, tunc per sententiam suam prohibuit Pontifex, ut ne Episcopus in petendis & colligendis his decimis impediretur.

SUMMARIUM.

1. Laicorum, quaeunque in dignitate constituti sint, non tantum nulla est de rebus Ecclesiasticis facta dispositio, sed nec praescribendi titulum praebet.
2. Confirmatio Papa sub forma communi, nullum infert tertio jus habenti praedictum.
3. Episcopo, quando jus decimarum integrarum conveniat?

1. Notandum primum. Quod saepius etiam dictum, Laicis de rebus spiritualibus, & Ecclesiasticis disponendi, nullam esse facultatem, in quacunque dignitate sint constituti, prout etiam ex *cap. tua 25. h. t.* patet & ex *c. finali de rebus. Eccl. Alien.* & ex *cap. quod autem 5. de jure Patron.* quia, ut ait in modo relato *cap. Pontifex*, pro non dato habetur, quod ab illo donatur, qui non potest de jure donare; ita ut nec legitimum titulum ad praescribendum tribeat, cum in manifesto jure erret, qui decimarum Ecclesiasticarum donationem à Laico accipit; error autem juris manifesti, nec bonam fidem patitur, ad omnem praescriptionem necessariam, juxta *Reg. Jur. in 6. 28.* nec prodest erranti *L. nunquam 31. ff. de usucap.*

2. Notandum secundum. Per confirmatio-

nem à Papa factam sub forma communi, vel sub terminis generalibus, nullum infertur praedictum tertiae personae, cuius jus manifestum est; cum enim verba confirmationis talis scilicet tantum sint narrata, & sub conditione, si talia, quae affirmantur, bona vestra sint, ut ait Abbas in *cap. manifestus* autem juris error nullum proderit confirmatio sub forma communi & in terminis generalibus concessa.

Notaandum tertium. Non tantum quae tam decimarum Episcopo competere, *cap. conquirente 16. de off. lud. Ord. cap. de quarta, 4. de praescrip. cap. cum non, de censibus, & cap. quoniam 13. h. t.* sed habeat etiam fieri posse, ut in certis casibus integra Parochiae alicujus decima Episcopo tribuatur; & ad has decimas fundatam à communi jure intentionem habeat, contra omnes alios talium decimarum decemones, si scilicet ipse Episcopus immediatus sit parochiae Ecclesiae ipsius, cui per Vicarium serviat; si praedia sita sint intra districtum quidem, nulli tamen parochiae in particulari assignata, sed ad mensuram Episcopalem pertineant; si parochiae non sint in aliquo ecclesiastici divisa, sed omnis cura, ad Episcopum immediate pertineat &c. debita tamen propter sustentationem Capellani danda sic videatur, quae *lib. 4. dicuntur in Th. Mor. 11. 6. c. 4 n. 6.*

CAPITULUM XXXII.

In aliquibus.

PARAPHRASIS.

Praecipit in Concilio Generali Pontifex Innocentius III. ut praediorum domini parochiae sua illis elocent colenda, qui decimas Ecclesiis sine contradictione solverent; cum enim populi in illis regionibus aliqui essent, qui nullas praediales decimas solverent, agri tamen illis colendi elocentur, ut copiosiores inde fructus obtinerent domini praediorum talium; non

fuis decimis fraudarentur Ecclesia, cavere voluit hoc præcepto Pontifex.

SUMMARIUM.

1. *Domini fundorum illis colonis suis decimabiles fundos elocare debent, qui fideliter sunt decimas soluturi.*
2. *Qui vendit fundum, decimabilem quidem, cujus tamen decimas non persolvit, utrum ad decimas præteritis nondum persolutas obligetur, & conveniri possit, an verò obligetur ad eas, qui emittit?*

Notandum. Putare Abbatem populos hos, Christianorum quidem nomine, gavilos fuisse, fuisse tamen hæreticos, aut schismaticos, qui, quamvis præcepto dandarum decimarum obligarentur, ut ex *cap. ex transmissa 23. h. 1.* patet, ex peculiari tamen ritu nullas solverint decimas, cum tamé fundi illi, qui excolendi illis locabantur, Ecclesia ad decimas essent obligati, ita ut compelli potuerit dominus fundi, fundos tales illis colonis elocare, qui fideliter, & utiliter eos colerent absque præjudicio Ecclesie.

Utrum autem in casu, quo prædium tale, ex quo nullæ decimæ datæ fuerunt, venditum fuit, solvendæ decimæ, nondum persolutæ, ab antiquo fundi domino, vel ab emptore peti poterint, & solvi debuerint, dubitatur.

Cui dubio valde probabiliter respondet *Snarez de Relig. l. 1. cap. 38. n. 9.* novum fundi possessorem, vel emptorem, obligari quidem ad decimas solvendas futuri temporis, non autem ad decimas præteriti temporis, nondum persolutas, de quibus Ecclesia convenire poterit antiquum fundi dominum, si suæ ille obligationi, in solutione decimarum, non responderit; cum enim fundus non absolute, & perse obligatus sit Ecclesie, sed respectivè tantum respectu fructuum scilicet, quos decimabiles profert, consequenter dominus modernus fundi, de præteritis fructibus, quos fundus nunquam adhuc tulerat, & Ecclesia non

perceperat, nullam habebit obligationem; habet tamen de futuris, & qui dominus frugiferi fundi antea fuit, ac illius fructus percepit, obligationem habebit de præteritis fructibus. Neque dicas, de jure Civili novum possessorem ad vestigalia & tributa, quæ prior dominus ratione fundi hujus nondum persolverat, obligari, *L. Impera. 7. ff. de public.* ergo etiam obligabitur novus possessor ad decimas præteriti temporis, nondum persolutas, solvendas; præsertim cum decimæ tributa dicantur egentium animarum *C. Tua 26. hoc tit.* Nego enim cum *Glossa in relatum cap. tua. V. Tributa*, quod decimæ propriè dici possint Tributa, prout videre est ex differentijs pluribus, quæ in relata Glossa afferuntur. Videatur *Theol. Mor. sr. 6. c. 2. n. 5.*

CAPITULUM XXXIII.

Cùm non sit.

PARAPHRASIS.

In eodem Concilio statuit Pontifex idem, ex prædialibus decimis non esse prius tributa, & census deducendos, quam solvantur decimæ; cum enim fructuum omnem commodum divinæ benignitati, quæ incrementa dedit ad scribendum sit, & Dominus Deus, in recognitionem generalis sui dominij, decimas sibi reservaverit, merito, quæ sibi solvenda reservavit, ante omnem dominij particularis, & humani recognitionem præstari debent. Vide de hujus Cap. materia, quæ de integrè solvendis decimis *in sap. cum homines. 7. sap. non est 22. cap. tua nobis 76. hoc tit.* & quæ fusiùs habet *Snarez de Religione. l. 1. cap. 35.*

CAPITULUM XXXIV.

Nuper.

PARAPHRASIS.

Concessum fuit privilegium Cisterciensibus

Bbb ; bus